

Evropska
komisija

DOKUMENT ZA RAZMISLEK – PREHOD K TRAJNOSTNI EVROPI DO LETA 2030

Evropa ima dobro izhodišče in dosežke na področju trajnostnega razvoja, vendar svetovnih izzivov v zvezi s trajnostjo ne moremo zanikati. EU ima možnost, da prevzame vodilno vlogo v svetu pri prehodu na trajnostni razvoj, tako pa lahko pomaga določati svetovne standarde in požanje družbene in gospodarske koristi, ki jih prinaša položaj glavne pobudnice. Komisija danes predstavlja scenarije za to, kako bi lahko EU in njene države članice povedle pri prehodu na trajnostni razvoj v korist vseh ter kako bi lahko Evropa do leta 2030 ukrepala za uresničitev ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

TRENTNO STANJE

Od začetka mandata Junckerjeve Komisije leta 2014 je bilo storjenega veliko, prednostne naloge na področju trajnostnega razvoja pa so bile vključene v ključne medsektorske agende, sektorske politike in pobude. EU je bila vodilna sila pri sprejetju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja, pri uresničevanju teh ciljev pa je s svojimi državami članicami med najuspešnejšimi na svetu.

V svetovnem merilu je sedem držav članic EU-27 med **najboljšimi desetimi** glede na indeks ciljev trajnostnega razvoja, vse države članice EU-27 pa so med **najboljšimi 50** od skupaj 156 držav.

Države članice EU-27 imajo **v povprečju najvišjo oceno v zvezi s ciljem trajnostnega razvoja št. 1** (odpraviti vse oblike revščine povsod po svetu).

Države članice EU-27 imajo **v povprečju drugo najvišjo oceno v zvezi s ciljem trajnostnega razvoja št. 3** (poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih).

Države članice EU-27 imajo v povprečju drugo najnižjo oceno v zvezi s **ciljem trajnostnega razvoja št. 12** (zagotoviti trajnostne načine proizvodnje in porabe) in v zvezi s **ciljem trajnostnega razvoja št. 14** (ohranjati in vzdržno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj).

Med državami članicami so **precejšnje razlike pri doseganju cilja trajnostnega razvoja št. 10** (zmanjšati neenakosti znotraj držav in med njimi).

V zadnjih petih letih je EU **dobro napredovala** pri doseganju skoraj vseh ciljev trajnostnega razvoja.

10

◀ Rahlo nazadovanje

9

▶ Zmeren napredek

4

▶▶ Znatno napredek

IZZIVI IN PRILOŽNOSTI, KI SO PRED NAMI

Veliko izzivov je postalo perečih, pojavili pa so se tudi novi, ki ogrožajo našo gospodarsko blaginjo, družbo in okolje. Za boljšo prihodnost za vse potrebujemo novo obliko trajnostne gospodarske rasti:

 OD LINEARNEGA H KROŽNEMU GOSPODARSTVU	 TRAJNOST OD VIL DO VILIC
<p>Današnja potrošniška kultura prispeva k izčrpanju našega naravnega kapitala in obremenjuje podnebje. Človeštvo trenutno porablja količino virov, ki ustreza zmogljivostim 1,7 Zemlje. Komisija je popeljala gospodarstvo EU na bolj krožno pot s svojim akcijskim načrtom za krožno gospodarstvo in strategijo za biogospodarstvo.</p> <p>Krožno gospodarstvo ima potencial, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v Evropi do leta 2030 ustvari neto gospodarske koristi v višini 1,8 bilijona evrov, • do leta 2030 ustvari več kot milijon novih delovnih mest v EU in • odločilno prispeva k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.	<p>Proizvodnja hrane še naprej obremenjuje naše okolje, medtem ko se 20 % hrane zavrže. Kmetijstvo EU je na področju podnebja in okolja doseglo resničen napredek, saj so se emisije toplogrednih plinov v kmetijstvu od leta 1990 zmanjšale za 20 %, ravni nitratov v rekah pa za 17,7 %. Vendar je treba vzdolž celotne prehranske verige storiti še več.</p> <p>Svetovni prehranski in kmetijski sistem bi lahko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do leta 2030 ustvaril novo gospodarsko vrednost v višini več kot 1,8 bilijona evrov, • do leta 2050 ustvaril 200 milijonov delovnih mest, • zagotovil hranljivo hrano za rastoče svetovno prebivalstvo, • ustvaril večji prihodek in prispeval k obnovi naravnih virov, • zmanjšal emisije toplogrednih plinov in povečal svojo odpornost proti podnebnim tveganjem.
 ENERGIJA, STAVBE IN MOBILNOST ZA PRIHODNOST	 ZAGOTAVLJANJE SOCIALNO PRAVIČNEGA PREHODA
<p>EU je na tem področju med vodilnimi v svetu, vendar moramo storiti več za spodbujanje energije iz obnovljivih virov, energijsko učinkovitih stavb in podnebno nevtralnega prevoza. Stavbe so na primer odgovorne za približno 40 % porabe energije, prevoz pa predstavlja 27 % emisij toplogrednih plinov v Evropi.</p> <p>Čista energija je priložnost za delovna mesta in rast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • do leta 2030 bi se lahko s pritegnitvijo javnih in zasebnih naložb ustvarilo 900 000 delovnih mest na področju tehnologij energije iz obnovljivih virov, • EU bi lahko z zmanjšanjem svoje odvisnosti od fosilnih goriv letno prihranila 300 milijard evrov.	<p>Tehnološke, strukturne in demografske spremembe v bolj medsebojno povezanem svetu spreminjajo naravo dela. Prehod na trajnostno gospodarstvo bi moral upoštevati model socialnega varstva EU, pri tem pa ne bi smel ostati nihče zapostavljen in nobena regija prezrta.</p> <p>Socialne naložbe morajo ostati glavna prednostna naloga, vključno na naslednjih področjih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje, • delovni pogoji, • zdravstveno varstvo in dolgotrajna oskrba, • socialna vključenost in pravice manjšin, • enakost spolov, • razvoj podeželja.

KAKO TO DOSEŽEMO?

Ključni dejavniki, ki omogočajo prehod k trajnostni Evropi do leta 2030 so:

- Izobraževanje, usposabljanje, znanost, tehnologija, raziskave, inovacije in digitalizacija: umetna inteligenca lahko na primer močno poveča produktivnost na številnih področjih, vse od zdravstvenega varstva do učinkovitejšega kmetijstva.
- Financiranje, oblikovanje cen, obdavčenje in konkurenca: naložbeni načrt za Evropo lahko mobilizira del sredstev, potrebnih za trajnostni prehod, akcijski načrt za trajnostno financiranje pa bo prispeval k zagotavljanju vzdržnosti financiranja. Davčni sistemi in oblikovanje cen morajo biti načrtovani tako, da odražajo dejanske okoljske in socialne stroške proizvodnje, ter zagotoviti, da bodo trajnostni izdelki in storitve postali najbolj cenovno dostopni.
- Družbena odgovornost podjetij: ustanavljanje družbeno in okoljsko odgovornih podjetij lahko prinese bolj trajnostne dobičke in rast ter nove tržne priložnosti, prav tako pa zagotovi dolgoročno vrednost za delničarje.
- Odprta trgovina, ki temelji na pravilih: s spodbujanjem mednarodnih pravil in svetovnih standardov v skladu s cilji trajnostnega razvoja ter z zagotavljanjem, da trgovina koristi vsem, lahko pomagamo doseči trajnostno Evropo v trajnostnem svetu.
- Upravljanje in usklajenost politik: pravna država, demokracija in temeljne pravice, mir, pravičnost in močne institucije ter načeli dobrega upravljanja in boljšega pravnega urejanja so temelji, na katerih gradimo. V to morajo biti vključeni vsi akterji – posamezniki, podjetja, civilna družba in javni sektor.
- EU kot glavna pobudnica na svetovni ravni: EU je najuspešnejši mirovni projekt na svetu in je vir številnih najbolj celovitih trajnostnih rešitev, zato ima potrebno verodostojnost in praktične rešitve, potrebne za trajnostno rast.

POT NAPREJ

Komisija v okviru širšega razmisleka, ki se je začel marca 2017 z belo knjigo o prihodnosti Evrope, predstavlja tri scenarije, da bi spodbudila v prihodnost usmerjeno razpravo o tem, kako najbolje ukrepati v zvezi s cilji trajnostnega razvoja:

1

1. scenarij: ***Krovna strategija EU za cilje trajnostnega razvoja***

Ukrepi, ki bi jih sprejele EU in njene države članice, bi se učinkovito usklajevali in spremljali s konkretnimi in časovno določenimi ciljnim vrednostmi za leto 2030.

2

2. scenarij: ***Nadaljnje vključevanje ciljev trajnostnega razvoja v vse ustrezne politike EU***

Cilji trajnostnega razvoja bodo še naprej vodili politične odločitve Komisije, vendar države članice EU ne bodo prisiljene izpolnjevati skupnih zavez EU v zvezi s cilji trajnostnega razvoja.

3

3. scenarij: ***Večja osredotočenost na zunanje delovanje***

Ker ima EU že zdaj vodilni položaj, bi se lahko bolj osredotočila na pomoč drugim delom sveta, da jo dohitijo, obenem pa si prizadevala za izboljšave na ravni EU.

ČASOVNICA:

